

Inž. Josip Vrkljan,
Poljoprivredna stanica, Nova Gradiška

MOGUĆNOST DJELOMIČNE ZAMJENE BJELANČEVINASTOG KRMIVA UREOM U OBROKU TOVNE JUNADI

I. UVOD

Na području Nove Gradiške posljednjih se godina naglo povećava interes proizvođačkih organizacija za tov goveda. U isto vrijeme, u cilju postizavanja što povoljnijih financijskih rezultata, ratarska proizvodnja se svodi na sve manji broj kultura. Radi toga i površine pod uljaricama kroz ovo vrijeme stagniraju ili su tek u neznatnom porastu. Posljedica ovakvoga stanja je sve veća deficitarnost sačme i pogača (suncokreta ili soje) koje su neophodne za pravilno izbalansiranje obroka u intenzivnom tovu.

Da bi pravilno riješili što treba raditi u sadašnjoj situaciji stanica Nova Gradiška u suradnji sa Centrom za primjenu i prenošenje poljoprivredne nauke u praksu SRH, postavila je pokus o ispitivanju efikasnosti djelomične zamjene bjelančevinaste komponente obroka ureom.

Pokus je postavljen u OPZ Okučani a trajao je od 31. III do 30. VI 1961. g.

II. MATERIJAL I METODA ISTRAŽIVANJA

Podaci o grlima u pokusu iskazani su u tabeli br. 1.

Sav materijal potječe iz nakupa s vlastitog terena. Nabavljena su grla stara 2—3 mjeseca i do početka tova živjela su u istim uvjetima. Kriterij kod odabiranja pokusnog materijala bio je ujednačenost težine, starosti i pasminske pripadnosti.

U pokus je uzeta muška nekastrirana junad.

Odabrana junad je podijeljena u dvije grupe. I grupa je bila kontrolna i hranjena je uobičajenim obrokom u intenzivnom tovu, tj. koncentrat u obroku je sadržavao 20 posto suncokretove sačme, a II grupa je bila pokusna i hranjena je obrokom u kome je suncokretova sačma djelomično zamijenjena ureom.

Na početku tova grupe su bile dobro ujednačene i među njima nije postojala statistički opravdana razlika. Za tov su na početku sastavljene 2 smjese iste energetske vrijednosti:

Smjesa za kontrolnu grupu sadržavala je:

kukuruzna prekrupa	80%
suncokretova sačma	20%

Smjesa za pokusnu grupu sadržavala je slijedeće komponente:

kukuruzna prekrupa	91%
suncokretova sačma	4%
urea	1,4%
sol	2,0%
koštan	1,6%

U obadvije grupe na 1 HJ dolazilo je 109 g surovih bjelančevina.

Pokus je provadan grupnom metodom, a obadvije grupe su u toku tova živjele u istim uvjetima.

Stoka je bila na vezu. Hranjenje i napajanje vršeno je dva puta dnevno. U jutro se počimalo hraniti u 6 sati, a poslije podne u 15 sati. Napajanje je vršeno pojedinačno iz kante. Redoslijed hranidbe kod tova upotrebom uree bio je: sijeno voda, nakon tri četvrt sata do jedan sat iza vode smjesa s ureom.

Sva hrana kod ishrane je vagana, samo se nakon ishrane ostaci hrane nisu vagali.

Urea u pokusu bila je talijanske proizvodnje, a sva ostala krmiva proizvedena su na gospodarstvu. Kemijska analiza krmiva nije vršena, nego je vršen obračun na bazi tablica po Popovu, jedino je suncokretova sačma obračunavana prema podacima dobivenim od tvornice ulja.

Prema tome se i dobiveni rezultati trebaju smatrati orijentacionima.
Svi podaci o utrošenoj hrani u toku tova, vidljivi su iz tabele br. 3.

Tabela 1 Pokusni materijal

Grupa	n	Starost dana	Podaci za težinu u kg na početku tova			
			x	s	s	t
Kontrola (I)	10	300	279,3	20,06	6,35	0,127
Pokusna (II)	10	300	281,6	25,25	7,99	

Tabela 2 Težina i prirast u tovu

Grupa	Trajanje tova	Podaci za težinu na kraju tova u kg				Prirast u kg	
		na kraju	s	s x	t	ukupno	dnevni
Kontrola (I)	118	424,7	40,65	12,86	0,348	1454	1,22
Pokusna (II)	118	429,1	20,41	6,46	—	1475	1,24

Tabela 3 Ishrana tokom tova

Grupa	Prosječ. utroš. po 1 grlu				Utrošeno za 1 kg prirasta				Za-1 kg prirasta	
	koncentrat				koncentrat				utrošeno	
	kukuruz	sačma sunc.	urea	sjeno kg	kukuruz	sačma	urea	sjeno kg	HJ	sur. bjel. grama
Pokusna	642,64	28,25	9,89	314,5	4,36	0,19	0,067	2,13	6,80	740
Kontrolna	564,96	141,20	—	314,5	3,88	0,97	—	2,16	6,89	751

III. REZULTATI I DISKUSIJA

U toku ispitivanja su ostvareni rezultati, a iskazani su u tabeli 2. Prosječni dnevni prirast veći je u pokusnoj nego u kontrolnoj grupi, međutim razlika je neznatna i statistički opravdana.

Slični rezultati, prema dr M. Obradoviću, postignuti su na »Belju« u tovu bičiča, gdje je pokusna grupa (tj. grupa u čijem je obroku sačma djelomično zamijenjena ureom) kroz vremenski period od 135 dana imala dnevni prirast od 1,30 kg, dok je kontrolna grupa imala dnevni prirast od 1,22 kg, kao i u Virovitici gdje je prema podacima inž. M. Peteka pokusna grupa u vremenu od 147 dana tova postigla dnevni prirast od 1,34 kg a kontrolna grupa 1,31 kg.

Urea u pokusnom obroku iznosila je 1,4% tokom čitavoga tova.

U toku pokusa promatrana je brzina konzumiranja hrane i ustanovljeno je, da pokusna grupa nije zaostajala za kontrolom.

Dobiveni podaci idu u prilog već prije poznatim postavkama:

1. deficitarna bjelančevinasta krmiva u obroku tovnih goveda mogu se djelomično uspješno zamijeniti ureom;

2. na obrok u kom je u koncentratu urea zastupljena sa 1,4% stoka se vrlo brzo privikne i s apetitom ga konzumira kroz duži vremenski period uz zadovoljavajuće dnevne priraste;

3. u slučaju, kada bi raspolagali prvoklasnim sijenom leguminoza, moguće bi bilo svu sačmu u koncentratu zamijeniti ureom;

4. uz sadašnje cijene kukuruza i suncokretove sačme cijena uree do 100 dinara za 1 kg ne bi djelovala na smanjenje rentabiliteta tova.

Prema tome uvozu ili proizvodnji domaće uree u sklopu rješavanja problema tova goveda treba posvetiti punu pažnju.